

**Силабус навчальної дисципліни
«ОСНОВИ ПРАВА»**

Освітньо-професійної програми: «Автомобільні дороги і аеродроми»

Галузь знань: 19 «Архітектура та будівництво»

Спеціальність: 192 «Будівництво та цивільна інженерія»

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Статус дисципліни	Навчальна дисципліна вибіркового компонента ОП
Курс	2
Семестр	3
Обсяг дисципліни, кредити ЄКТС/години	4.0/120
Мова викладання	Українська
Що буде вивчатися (предмет вивчення)	Загальні закономірності виникнення, розвитку і функціонування держави, права і органічно пов'язаних з ними соціальних явищ і процесів
Чому це цікаво/треба вивчати (мета)	Метою навчальної дисципліни є підвищення рівня правових знань студентів, їх правосвідомості та правової культури; формування у майбутніх фахівців належного рівня правових знань, системи професійно-юридичних навичок та умінь щодо практичного застосування положень тих чи інших галузей права у повсякденному житті; закріплення знань з теорії держави і права, основних засад трудового, сімейного, конституційного, адміністративного, цивільного, кримінального та інших галузей права.
Чому можна навчитися (результати навчання)	ПРН01. Застосовувати основні теорії, методи та принципи математичних, природничих, соціально-гуманітарних та економічних наук, сучасні моделі, методи та програмні засоби підтримки прийняття рішень для розв'язання складних задач будівництва та цивільної інженерії. ПРН07. Виконувати збір, інтерпретацію та застосування даних, в тому числі за рахунок пошуку, обробки та аналізу інформації з різних джерел. ПРН 19. Володіти знаннями чинних нормативних документів з проектування, будівництва та експлуатації автомобільних доріг та аеродромів, а також інших нормативних актів України, які стосуються будівельної галузі.
Як можна користуватися набутими знаннями і уміннями (компетентності)	Загальні компетентності, які дає можливість здобути навчальна дисципліна: здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу (ЗК1); знання та розуміння предметної області та професійної діяльності (ЗК2); здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології (ЗК5); здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел (ЗК6); навички міжособистісної взаємодії (ЗК7). Спеціальні компетентності: спроможність нести відповідальність за вироблення та ухвалення рішень у сфері архітектури та будівництва у непередбачуваних робочих контекстах (СК07).
Навчальна логістика	Зміст дисципліни: Причини виникнення держави. Теорії походження держави. Поняття та ознаки держави (основні й факультативні). Завдання та функції держави. Форми та методи реалізації функцій держави. Поняття форми держави. Сутність теорії поділу влади. Основні риси монархічної форми правління, види монархій. Республіканська форма правління: поняття, загальні та диференційовані риси сучасних республік. Система стримувань і противаг. Унітарна держава: поняття та види. Типи складної держави. Державний режим як форма держави: поняття, види. Характеристика форми української держави. Громадянське суспільство і правова держава. Шляхи формування громадянського суспільства та правової держави в Україні. Право в системі засобів соціального регулювання. Поняття права (сутність, принципи, методи, функції). Форми (джерела) права. Норма права: поняття, структура та види. Способи тлумачення норм права. Система права. Правова система. Правові системи сучасності. Реалізація права. Правові відносини. Поняття правовідносин та їх ознаки. Підстави виникнення, зміни та припинення правовідносин. Матеріальний та юридичний зміст правовідносин.

Фактичний склад правовідносин. Структура правовідносин: суб'єкт, об'єкт, зміст. Правова характеристика фізичної особи як учасника правовідносин. Поняття юридичної особи. Особливості право-дієздатності юридичної особи. Поняття об'єкту правовідносин. Види об'єктів. Поняття юридичного та фактичного змісту правовідносин. Суб'єктивні права та юридичні обов'язки: поняття та види. Юридичні факти. Правова поведінка та юридична відповідальність. Правосвідомість та правова культура: поняття, структура, функції. Поняття правової поведінки та її ознаки. Види правової поведінки. Правомірна поведінка: поняття та класифікація. Правопорушення: поняття, основні ознаки. Склад правопорушення. Види правопорушень. Юридична відповідальність: поняття, ознаки, функції та види. Підстави притягнення до юридичної відповідальності. Підстави звільнення від юридичної відповідальності. Загальна характеристика конституційного права як провідної галузі права України. Конституційне право – провідна галузь національного права України: поняття та предмет правового регулювання. Принципи конституційного права. Методи правового регулювання. Джерела конституційного права. Конституція – основний закон держави (загальна характеристика). Народовладдя в Україні та форми його здійснення. Референдум як вид безпосередньої демократії: поняття, види. Поняття плебісциту. Інститут виборів: поняття, види. Принципи виборчого права. Виборчі системи. Поняття виборчої квоти. Інститут громадянства. Способи набуття громадянства. Втрата громадянства (вихід з громадянства, підстави позбавлення громадянства). Міжнародно-правове регулювання інституту апатридів, біпатридів. Правовий статус людини і громадянина в Україні. Конституційні права, свободи та обов'язки громадян України, гарантії їх дотримання. Конституційна система органів державної влади України. Правові засади місцевого самоврядування. Політико-правовий статус народного депутата України. Політико-правовий статус Президента України. Порядок формування Уряду. Судова система України. Конституційний Суд України як орган конституційної юрисдикції. Територіальний устрій України. Діяльність органів місцевого самоврядування. Цивільне право України: поняття, принципи та методи правового регулювання. Джерела цивільного права. Загальна характеристика Цивільного кодексу України. Цивільно-правові відносини: поняття, елементи. Загальна характеристика учасників цивільних правовідносин. Цивільна правосуб'єктність фізичних і юридичних осіб. Юридичні факти як підстави виникнення, зміни та припинення цивільних правовідносин. Право власності: поняття та форми права власності. Способи набуття і припинення права власності. Захист права власності. Цивільно-правовий договір: поняття, види та порядок укладення. Зобов'язання: поняття, види. Цивільно-правова відповідальність: поняття, суб'єкти, підстави цивільно-правової відповідальності. Цивільно-правова відповідальність в повітряному праві. Інститут спадкування. Сімейне право України: поняття і предмет правового регулювання. Джерела сімейного права. Сімейний кодекс України (загальна характеристика). Шлюб і сім'я за сімейним законодавством України. Порядок укладання шлюбу. Особисті та майнові права і обов'язки подружжя. Шлюбний договір. Підстави визнання шлюбу недійсним. Припинення шлюбу. Особисті і майнові права та обов'язки батьків і дітей. Підстави позбавлення батьків батьківських прав. Влаштування дітей, позбавлених батьківського піклування: усиновлення, опіка та піклування, патронат та ін. Поняття трудового права України і предмет його регулювання. Джерела трудового права. Кодекс законів про працю України (загальна характеристика). Трудовий договір: поняття, зміст і види. Порядок укладення та припинення трудового договору. Поняття переведення та переміщення на іншу роботу. Підстави розірвання трудового договору. Правове регулювання робочого часу, часу відпочинку, оплати праці та трудової дисципліни. Поняття і види робочого часу і часу відпочинку. Трудова дисципліна. Поняття дисциплінарного проступку та його склад. Дисциплінарна відповідальність в галузі повітряного права. Порядок накладення дисциплінарного стягнення. Матеріальна відповідальність: поняття, види. Індивідуальні і колективні трудові спори, порядок їх вирішення. Поняття, форми і види соціального захисту. Поняття кримінального права України, його предмет і метод правового регулювання. Загальна характеристика

Кримінального кодексу України. Поняття злочину, його ознаки та види. Стадії вчинення злочину. Склад злочину. Інститут співучасті. Кримінальна відповідальність: поняття, підстави притягнення та звільнення. Кримінальна відповідальність за вчинення злочинів, що посягають на безпеку руху або експлуатацію повітряного транспорту. Кримінальне покарання та його види. Обставини, що пом'якшують та обтяжують кримінальну відповідальність. Поняття судимості. Кримінальна відповідальність і покарання неповнолітніх. Поняття адміністративного права України і предмет правового регулювання. Принципи адміністративного права. Методи адміністративного права. Джерела адміністративного права. Кодекс України про адміністративні правопорушення (загальна характеристика). Державне управління. Адміністративно-правові відносини: поняття та основні ознаки. Види адміністративних правовідносин. Елементи адміністративно-правових відносин. Учасники адміністративно-правових відносин. Адміністративна правосуб'єктність. Адміністративний юридичний факт: поняття, класифікація. Адміністративні правопорушення: поняття та ознаки. Види адміністративних проступків. Склад адміністративного правопорушення. Адміністративна відповідальність: поняття, ознаки. Суб'єкти адміністративної відповідальності. Підстави притягнення до адміністративної відповідальності. Адміністративне стягнення: поняття, система і види. Особливості адміністративної відповідальності неповнолітніх. Підстави звільнення від адміністративної відповідальності. Містобудівна діяльність як об'єкт правового регулювання. Історико-правові аспекти правового регулювання містобудівної діяльності на території України. Джерела права у сфері містобудівної діяльності, їх класифікація та особливості практичного застосування. Суб'єкти та об'єкти містобудівної діяльності, їх правовий статус. Поняття суб'єктів містобудівної діяльності. Класифікація суб'єктів містобудівної діяльності. Органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування у системі суб'єктів містобудівної діяльності. Правовий статус Державної архітектурно-будівельної інспекції України. Архітектурно-містобудівні ради: порядок створення та діяльності. Суб'єкти господарювання в містобудівній діяльності та їх класифікація. Особливості правового становища замовника, інвестора, підрядника, проектувальника. Об'єкти містобудівної діяльності: поняття, види, особливості правового регулювання. Поняття та значення ліцензування будівельної діяльності. Види ліцензій у сфері будівельної діяльності. Правове регулювання планування території України та її частин. Генеральні плани населених пунктів. Генеральний план населеного пункту. Правове регулювання складання та затвердження планів населених пунктів. Містобудівний кадастр: поняття, порядок взаємодії із земельним кадастром. Участь громадськості в розробленні документації із планування та зонування території в Україні. Правове регулювання проектування у містобудівній діяльності. Правове регулювання статусу проектувальника та його участі в містобудівній діяльності. Поняття, зміст і склад проектної документації. Порядок розроблення проектної документації. Категорії складності об'єктів містобудування. Вихідні умови для проектування. Містобудівні умови та обмеження: склад, зміст, порядок надання. Технічні умови на будівництво. Поняття підготовчих робіт та особливості їх виконання. Поняття будівельних робіт. Порядок оформлення дозвільних документів на виконання підготовчих робіт. Порядок оформлення дозвільних документів на виконання будівельних робіт. Будівельний паспорт забудови земельної ділянки. Авторський та технічний нагляд за будівництвом: поняття, порядок здійснення та вимоги до здійснення. Прийняття в експлуатацію закінченого будівництвом об'єкта: поняття і правове значення. Процедура прийняття в експлуатацію закінченого будівництвом об'єкта залежно від складності та функціонального призначення такого об'єкта та її учасники. Підстави та правові наслідки відмови у прийнятті в експлуатацію закінченого будівництвом об'єкта. Правове регулювання контрольних процедур у сфері містобудівної діяльності. Поняття та значення державного архітектурно-будівельного контролю. Суб'єкти, уповноважені на здійснення державного архітектурно-будівельного контролю та їх повноваження. Процедури проведення державного архітектурно-будівельного контролю. Результати державного архітектурно-будівельного контролю: порядок оформлення та

	<p>правові наслідки. Нагляд у сфері містобудування.</p> <p>Види занять: лекції, практичні заняття</p> <p>Методи навчання: Серед методів навчання використовуються наступні: за джерелом передачі та сприймання навчальної інформації (словесні, наочні, практичні): залежно від основної дидактичної мети і завдань (методи оволодіння новими знаннями; формування вмінь і навичок; перевірки та оцінювання знань, умінь і навичок; методи усного викладу знань; закріплення навчального матеріалу; самостійної роботи студентів з осмислення та засвоєння нового матеріалу).</p> <p>Серед застосовуваних методів великого значення надається методам проблемного навчання, пошуковому методу та дослідницькому.</p> <p>Реалізація цих методів здійснюється під час проведення лекцій, практичних занять, самостійної роботи студента, опрацювання навчальної літератури, здійснення аналізу правових ситуацій та вирішення юридичних задач.</p> <p>Форми навчання: очна</p>	
Пререквізити	«Історія української державності та культури», «Ділова українська мова»	
Пореквізити	«Генеральне планування аеропортів», «Архітектура будівель і споруд», «Вертикальне планування аеродромів»	
Інформаційне забезпечення	<p>Основи права: підручник / В.Д. Гапотій, О.А. Слишик.- 2-ге вид. із змінами та доп. – Мелітополь: Видавництво МДПУ ім. Б. Хмельницького, 2019. 882 с.</p> <p>Основи правознавства: навч. посіб. / за ред. проф. Ю.І. Крегула. Київ: Київ. нац. торг.- екон. ун-т., 2018. 528 с.</p> <p>Правознавство: Підручник для студентів внз/ Кол. авторів. Черкаси, 2019. 686 с</p> <p>Правознавство: термінологічний словник: навч. посіб. / за ред. проф. Ю.І. Крегула. Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т., 2018. 268 с.</p> <p>Правознавство. Навчальний посібник. / за заг. ред. Мирошниченко В.О. Каменського Д.В. К.КНТ: 2019. 288 с.</p> <p>Правознавство. Навч. посіб. Петков С.В. К.: КНТ, 2022. 382 с.</p> <p>Правознавство. Навч. посібник / Р. В. Алієв, Т. М. Алфьорова, М. А. Аніщенко ; за заг. ред. С. В. Петкова. Дніпро : Університет імені Альфреда Нобеля, 2021. 360 с.</p> <p>Транспортне право України: Навч. посіб. К. : Центр учбової літератури, 2019. 168 с.</p> <p>Лапіна О.І. Методичні вказівки з дисципліни «Проектування автомобільних доріг та аеродромів. Частина 4» до виконання курсового проекту на тему: «Проектування ділянки автомобільної дороги» для студентів спеціальності 192 «Будівництво та цивільна інженерія» спеціалізації «Автомобільні дороги і аеродроми» першого освітнього рівня «Бакалавр» / О.І. Лапіна, О.С. Сергєєв, В.В. Льченко. - Одеса: ОДАБА, 2018. - 72 с</p>	
Локація та матеріально-технічне забезпечення	Аудиторія теоретичного навчання, проєктор.	
Семестровий контроль, екзаменаційна методика	Модульні контрольні роботи, диференційований залік	
Кафедра	Кафедра теорії та історії держави і права	
Факультет	Юридичний факультет	
Викладач(і)		<p>Суходольська Анастасія Андріївна Посада: старший викладач Профайл викладача: - Тел.: (044) 406-70-35 E-mail: sukhodolska.anastasiya@npp.nau.edu.ua</p> <p>Робоче місце: 03058, м. Київ, проспект Любомира Гузара, 1, корпус №1, кабінет 455</p>
Оригінальність навчальної дисципліни	Оригінальна	
Лінк на дисципліну	В розробці	